

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยศึกษาถึงปัจจัยคัดสรรบางประการที่มีผลต่อความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยชาย โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้ป่วย โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเพศชาย สถานภาพสมรสคู่ ซึ่งมารับการรักษาที่คลินิกโรคหัวใจ แผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลรัฐบาลที่รับผู้ป่วยทั่วไป โดยจะต้องเป็นโรงพยาบาลขนาด 500 เตียงขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีโรงพยาบาลตามเกณฑ์ทั้งหมด 8 แห่ง ดังต่อไปนี้คือ โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โรงพยาบาลภูมิพล โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลตำรวจ และโรงพยาบาลวชิรพยาบาล จำนวนผู้ป่วยประมาณ 531 คนต่อเดือน

ตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัย ได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวก (Stratified Random Sampling) ตามจำนวนของผู้ป่วยแต่ละโรงพยาบาล เพื่อให้ได้ขนาดที่พอเหมาะ โดยมีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ระดับความมีนัยสำคัญ .05) คิดขนาดของความคลาดเคลื่อน (e) เป็นร้อยละ 10 ได้ขนาดตัวอย่างประชากร

84 คน (ทาโร ยามาเน่ อ้างใน ประคอง วรรณสุต 2528 :9-10) ดัง
ปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรผู้ป่วยชายคู่โรคกล้ามเนื้อ
หัวใจขาดเลือดที่เข้ารับการตรวจรักษาที่คลินิกโรคหัวใจ แผนก
ผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลต่าง ๆ

โรงพยาบาล	ประชากร (คน)	ตัวอย่างประชากร(คน)
ศิริราช	120	19
จุฬาลงกรณ์	100	16
พระมงกุฎเกล้า	84	13
ภูมิพล	50	8
ราชวิถี	50	8
รามธิบดี	45	7
ตำรวจ	42	7
วชิรพยาบาล	40	6
รวม	531	84

หลักเกณฑ์ในการเลือกตัวอย่างประชากร มีดังนี้

1. เป็นเพศชาย มีสถานภาพสมรสคู่ และยังอยู่ร่วมกับภรรยา
2. ได้รับการวินิจฉัยว่า เป็นโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด รักษา
ด้วยยาเพียงอย่างเดียว โดยไม่เคยได้รับการผ่าตัดหัวใจมาก่อน และแพทย์นัด
มารับการรักษาเป็นระยะ ๆ

3. ไม่มีโรคอื่นแทรกซ้อน หรือเกิดร่วมด้วย ทั้งโรคฝ่ายกายและจิตใจ
4. ไม่มีปัญหาทางการได้ยิน การใช้ภาษาไทยและยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบวัด มีทั้งหมด 4 ชุดคือ

- ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
- ชุดที่ 2 แบบวัดทัศนคติ
- ชุดที่ 3 แบบวัดการสนับสนุนของกลุ่มสมรส
- ชุดที่ 4 แบบวัดความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยชายคู่โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด

แบบวัดทั้ง 4 ชุดมีรายละเอียดดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างประชากร

ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาของการเป็นโรค ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นข้อคำถามแบบให้เลือกตอบและเติมคำ

ชุดที่ 2 แบบวัดทัศนคติ

แบบวัดนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามแนวคิดของ ไตรฟเวอร์ (Driever 1976 : 232 - 242) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 25 ข้อ ข้อความที่ใช้ในแบบวัดประกอบด้วยข้อความที่มีความหมายทางบวกจำนวน 14 ข้อ คือ ข้อ

1,2,4,6,8,11,13,14,17,18,19,21,23 และข้อ 25 และข้อความที่มีความหมายทางลบจำนวน 11 ข้อ คือ ข้อ 3,5,7,9,10,12,15,16,20,22 และข้อ 24 แบบวัดอัครมโนทัศน์แบ่งออกเป็น

ด้านร่างกาย จำนวน 5 ข้อ

ด้านศีลธรรมจรรยา จำนวน 5 ข้อ

ด้านความสม่ำเสมอในตนเอง จำนวน 5 ข้อ

ด้านความคาดหวัง จำนวน 5 ข้อ

ด้านการยอมรับในคุณค่าของตนเอง จำนวน 5 ข้อ

แบบวัดชุดที่ 2 มีรายละเอียดดังนี้

1. ลักษณะแบบวัด เป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ช่วง ความหมายในแต่ละช่วงคำตอบ มีดังนี้

ไม่เป็นจริงเลย หมายถึง เมื่อผู้ป่วยคิดว่าข้อความนั้น ไม่ตรงกับความเป็นจริงของเขาเลย

เป็นจริงเล็กน้อย หมายถึง เมื่อผู้ป่วยคิดว่าข้อความในประโยคนั้น ห่วงจะตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ป่วยบ้าง (ประมาณร้อยละ 25)

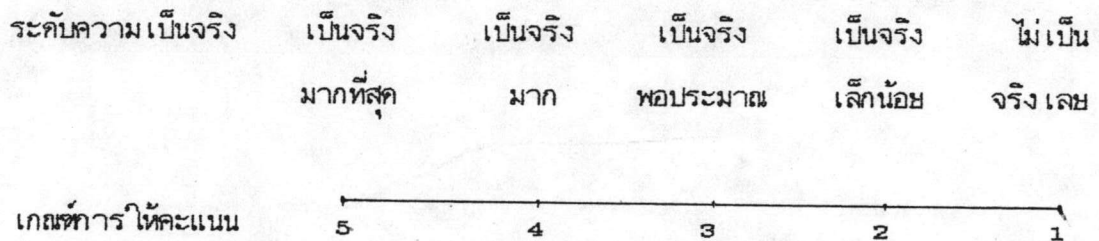
เป็นจริงพอประมาณ หมายถึง เมื่อผู้ป่วยคิดว่าข้อความในประโยคนั้น ตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ป่วยเพียงครึ่งหนึ่ง (ประมาณร้อยละ 50)

เป็นจริงมาก หมายถึง เมื่อผู้ป๋วยคิดว่าข้อความในประโยคนั้น
ตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ป๋วย
เป็นส่วนมาก (ประมาณร้อยละ 75)

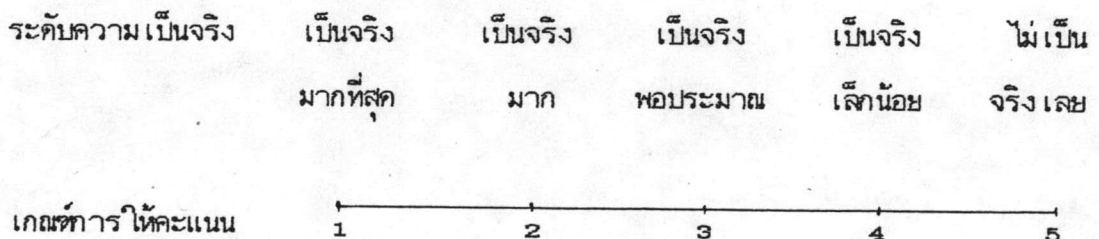
เป็นจริงมากที่สุด หมายถึง เมื่อผู้ป๋วยคิดว่าข้อความในประโยคนั้น
ตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ป๋วย
มากที่สุด (ประมาณร้อยละ 100)

2. การตรวจให้คะแนน การให้คะแนน ได้กำหนดค่าคะแนนไว้ดังนี้

2.1 ข้อความที่มีความหมายในทางบวก

2.2 ข้อความที่มีความหมายในทางลบ

ชุดที่ 3 แบบวัดการสนับสนุนของกลุ่มสมรส

แบบวัดนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามแนวคิดของคอบบ์ (Cobb 1976 : 300 - 301) เฮาส์ (House, quoted in Cronnenwett 1984 : 9) และฮิลเบิร์ต (Hilbert 1985 : 217 - 220) โดยผู้วิจัยได้สร้างข้อความซึ่งนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับการสนับสนุนของกลุ่มสมรสของผู้ป่วยชายโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด จำนวน 23 ข้อ ข้อคำถามจะเป็นการสนับสนุนของกลุ่มสมรสซึ่งตอบสนองความต้องการของผู้ป่วย 5 ด้าน ดังนี้คือ

- การตอบสนองความต้องการด้านอารมณ์ จำนวน 4 ข้อ
- การตอบสนองความต้องการด้านการได้รับการยอมรับ ยกย่องและมีผู้เห็นคุณค่า จำนวน 4 ข้อ
- การตอบสนองในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จำนวน 5 ข้อ
- การได้รับการช่วยเหลือด้านข้อมูล ข่าวสาร จำนวน 5 ข้อ
- การได้รับการช่วยเหลือด้านเงินทอง สิ่งของ แรงงาน จำนวน 5 ข้อ

แบบวัดชุดที่ 3 มีรายละเอียด ดังนี้

1. ลักษณะแบบวัด เป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 4 ช่วง คือ ความหมายในแต่ละช่วงค่าตอบมีความหมายดังนี้

ไม่เป็นจริงเลย หมายถึง เมื่อผู้ป่วยเห็นข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกหรือความจริงที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยเลย

เป็นจริงบ้างเล็กน้อย หมายถึง เมื่อผู้ป่วยเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความจริงที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย เป็นบางครั้ง

เป็นจริงเป็นส่วนมาก หมายถึง เมื่อผู้ป่วยเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความจริงที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยบ่อย

เป็นจริงมากที่สุด หมายถึง เมื่อผู้ป่วยเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึกหรือ เป็นความจริงที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยเกือบทุกครั้งหรือเป็นประจำ

2. การตรวจให้คะแนน การให้คะแนน ได้กำหนดค่าคะแนนไว้ดังนี้

ข้อความที่มีความหมายในทางบวก

ระดับความเป็นจริง	เป็นจริงมากที่สุด	เป็นจริงเป็นส่วนมาก	เป็นจริงบ้างเล็กน้อย	ไม่เป็นจริงเลย
การให้คะแนน	4	3	2	1

ชุดที่ 4 แบบวัดความพึงพอใจในการดำเนินชีวิต

ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้แนวความคิดเรื่องความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตของเฟลนาแกน (Flanagan 1978 : 139-147) และแนวคิดทฤษฎีเรื่องการพยาบาลผู้ป่วย โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด แบบวัดชุดนี้ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ ข้อความที่ใช้ในแบบวัดประกอบด้วยข้อความที่มีความหมายทางบวก จำนวน 19 ข้อ คือ ข้อ 2, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 15,

16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28 และข้อ 29 และข้อความที่มีความหมายทางลบจำนวน 11 ข้อ คือ 1, 3, 4, 6, 8, 9, 14, 17, 25, 27 และข้อ 30 แบบวัดความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตนี้แบ่งออกเป็น

- ด้านร่างกายและสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต จำนวน 8 ข้อ
- ด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น จำนวน 6 ข้อ
- ด้านกิจกรรมในสังคมหรือชุมชน จำนวน 5 ข้อ
- ด้านการพัฒนาตนเองตลอดจนความสมหวังในการทำงาน จำนวน 6 ข้อ
- ด้านการมีสันติภาพ จำนวน 5 ข้อ

แบบวัดชุดนี้มีรายละเอียดดังนี้

1. ลักษณะแบบวัด เป็นแบบวัดที่มีลักษณะ เป็นมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ช่วง ความหมายในแต่ละช่วงคำตอบ มีดังนี้

ไม่เป็นจริงเลย หมายถึง เมื่อผู้ป่วยคิดว่าข้อความนั้น ไม่ตรงกับความเป็นจริงของเขาเลย

เป็นจริงเล็กน้อย หมายถึง เมื่อผู้ป่วยคิดว่าข้อความในประโยคนั้นพอจะตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ป่วยบ้าง (ประมาณร้อยละ 25)

เป็นจริงพอประมาณ หมายถึง เมื่อผู้ป่วยคิดว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ป่วยเพียงครึ่งหนึ่ง (ประมาณร้อยละ 50)

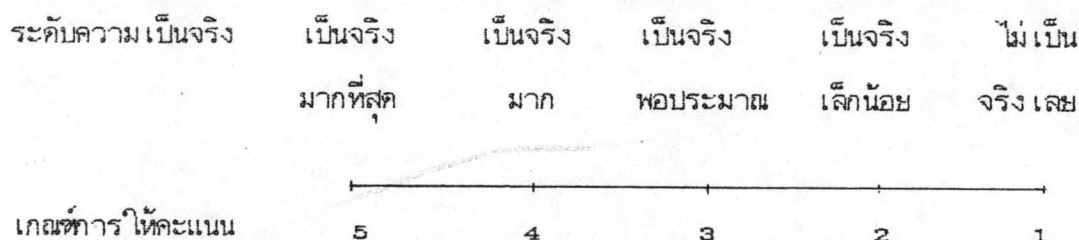

เป็นจริงมาก หมายถึง เมื่อผู้ป่วยคิดว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ป่วยเป็นส่วนมาก (ประมาณร้อยละ 75)

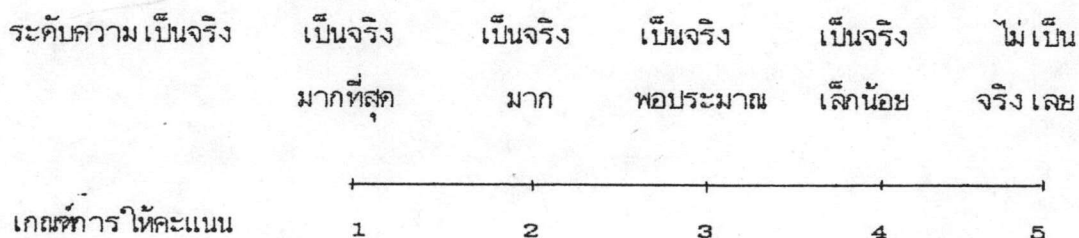
เป็นจริงมากที่สุด หมายถึง เมื่อผู้ป่วยคิดว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ป่วยมากที่สุด (ประมาณร้อยละ 100)

2. การตรวจให้คะแนน การให้คะแนน ได้กำหนดค่าคะแนนไว้ดังนี้

2.1 ข้อความที่มีความหมายในทางบวก

2.2 ข้อความที่มีความหมายในทางลบ

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อหากรอบแนวคิดเนื้อหาในเรื่องต่าง ๆ ที่จะนำมาสร้างแบบวัดในแต่ละชุด
2. นำแนวคิดเนื้อหาเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้นมากำหนดเป็นทฤษฎีเฉพาะในการวิจัย (Construct formulation) ของตัวแปรแต่ละตัวที่จะศึกษาในครั้งนี้ และสร้างแบบวัดที่มีลักษณะสอดคล้องตรงกับเกณฑ์ของทฤษฎีเฉพาะนั้น

คุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ โดยการหาความตรงตามเนื้อหา และความเที่ยงมีขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความตรงตามเนื้อหา โดยนำแบบวัดที่สร้างเรียบร้อยแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการวิจัยตรวจ แก้ไขเนื้อหา ภาษา แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่านตรวจสอบด้านเนื้อหาความถูกต้องของการวัดความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อให้ข้อแก้ไขและข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขกับอาจารย์ที่ปรึกษา โดยถือเกณฑ์ 6 ใน 8 ท่าน ของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิยอมรับและเห็นชอบด้วย

2. การหาความเที่ยง ผู้วิจัยได้นำแบบวัดซึ่งผ่านการหาความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปสัมภาษณ์ผู้ป่วยชายโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดที่มีคุณสมบัติคล้ายกับประชากรในการวิจัย จำนวน 40 คน แล้วนำค่าที่ได้ไปหาความเที่ยงของแบบวัด โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) (ประคอง วรรณสุต 2528 : 43) ผลการวิเคราะห์เป็นดังนี้

- 2.1 แบบวัดทัศนคติโนทัศน์ มีค่าความเที่ยง 0.73
 2.2 แบบวัดการสนับสนุนของกลุ่มสมรส มีค่าความเที่ยง 0.90
 2.3 แบบวัดความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยชายโรค
 กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดมีค่าความเที่ยง 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั้ง 8 แห่ง เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลตามวันและเวลาดังนี้

ตารางที่ 2 วัน เวลาที่ให้บริการตรวจรักษาผู้ป่วย ณ คลินิกโรคหัวใจ งานแ่ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ

โรงพยาบาล	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
ศิริราช					13.00-15.00 น.
จุฬาลงกรณ์					13.00-15.00 น.
พระมงกุฎเกล้า	8.00-12.00 น.		8.00-12.00 น.		8.00-12.00 น.
ภูมิพล			8.00-12.00 น.		
ราชวิถี	13.00-15.00 น.				8.00-12.00 น.
รามธิบดี		13.00-15.00 น.			
ตำรวจ			13.00-14.30 น.		13.00-14.30 น.
วชิรพยาบาล			13.00-16.00 น.		

ภายหลังได้รับอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าแผนกผู้ป่วยนอกคลินิกโรคหัวใจ เพื่อชี้แจงรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอรายชื่อและศึกษารายงานประวัติของผู้ป่วยที่จะเข้ารับการรักษาในช่วง เวลาที่จะศึกษา จากนั้นคัดเลือกตัวอย่างประชากรที่ตรงตามลักษณะที่กำหนดและบันทึกรายชื่อไว้
2. เมื่อผู้ป่วยมาตรวจรักษาตามนัด ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้ป่วยและอธิบายถึงจุดประสงค์ในการออกแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ป่วย เข้าใจ
3. เมื่อผู้ป่วยให้ความร่วมมือ ผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป แบบวัดทัศนคติในทัศนคติ แบบวัดการสนับสนุนของคู่สมรส และแบบวัดความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยชายโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด โดยก่อนสัมภาษณ์ผู้วิจัยอธิบายถึงวิธีการตอบ และอ่านข้อความรวมทั้งคำตอบตามแบบวัด ให้ผู้ป่วยฟังทีละข้อ และบันทึกคำตอบของผู้ป่วยลงในแบบวัด ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ป่วยจะให้เวลาในการถามตอบประมาณ 30-40 นาที ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยเปิด โอกาสให้ผู้ป่วยซักถามถึงสิ่งที่ไม่เข้าใจทั้งจากแบบสัมภาษณ์ และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับโรคที่ผู้ป่วยสงสัย ได้ตลอดเวลา
4. นำข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสัมภาษณ์และแบบวัดทั้งหมดของผู้ป่วยแต่ละรายมาคิดคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด ไว้ในแบบวัดแต่ละฉบับ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากตัวอย่างประชากร จำนวน 84 คน มาวิเคราะห์ค่าความละเอียดวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-PC (Statistical Package for The Social Sciences) ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรพยากรณ์ และตัวแปรเกณฑ์ด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เกณฑ์กับตัวพยากรณ์ และตัวพยากรณ์กับตัวพยากรณ์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้ เกณฑ์เทียบระดับความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (ประกอบ กรรณสูต 2525 : 113)

ค่าระหว่าง $\pm .70 - 1.00$ มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ค่าระหว่าง $\pm .30 - 0.69$ มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ค่าระหว่าง $\pm .00 - 0.29$ มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

พร้อมทั้งทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นั้น

3. หากกลุ่มตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังนี้

3.1 หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวพยากรณ์และตัวแปร เกณฑ์

- 3.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่
คำนวณได้
- 3.3 ทดสอบค่ารวมเอฟ (Overall F-test) เพื่อดูว่า
ตัวพยากรณ์สามารถพยากรณ์ตัวเกณฑ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่
- 3.4 ทดสอบค่าที (t) เพื่อดูว่าค่า b ของตัวพยากรณ์แต่ละตัวจะส่งผลต่อตัวแปร เกณฑ์หรือไม่

4. สร้างสมการพยากรณ์ความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตของ
ผู้ป่วยชาย โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาด เลือดทั้ง ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน